

An © 2016 Gannas

Henwyn Ynysow Albanek, rann 2
(folennow 4-5)

Servis Nadelik Sen Iv

A vydh synsys dhe'n
18^{ves} a-vis Kevardhu
dhe 2.30 (an jydh ha'n
eur a veu kammskrifys
yn Klew Niver 12)

An Gannas niver 480
Mis-Kevardhu 2016
dyllys gans © Kowethas
an Yeth Kernewek ISSN
1480 705X

40 Blydhen

Kynsa dyllans An Gannas o
mis-Kevardhu 1976 ha pur
lowen on a'n skoedhyans
diskwedhys dhyn alena rag.
Meur ras dhe bubhuni re
skrifas po re ragbrenas dres
an termyn hir ma.

(Pennskrif folenn 2)

Gwerth Vras Nadelik

A vydh synsys dhe werthji an
Kowethas, Kowsva, Krestir,
dhe'n 17^{ves} ha'n 18^{ves} a vis-
Kevardhu 11 dhe 4 eur.
Diskontow marthys ha tamm
dhe dhybri, banna dhe eva
hag ilow Nadelik.
Pella derivadow:

pat.parry33@btinternet.com

☎ 01208 215917

Pennskrif gans Graham Sandercock

Skant ny'm beus krysi bos dewugens blydhen tremenys a-ban dhallethis dyлло An Gannas. Yn hwir yth esa folenn nowodhow treweythus gans Wella Brown rag y glassow yn Lannstevan hag Essa ha my a gemmeras an keth hanow gans y gummyas.

Agan towl o ri spas dhe skriforyon nowydh y'n yeth ha profya erthyglow rag dallethoryon ha studhyoryon dh'aga studhya. Soweth nyns eus menegva vyth a bub skrif ha pub skriker; ober hir ha skwithys vydh dhe neb a garsa assaya hy gul. Py lies skriker – ny allav leverel.

Sur lowr yma myns bras a draow didheurek hag adhyskansel. Da o genev an kevres a erthyglow gans Ken George a ledyas wor'tiwedh dhe Gernewek Kemmyn. Dhe'm brys vy hemm o an gwella avonsyans ha gwellheans hag yn lytherennans ha leveryans – ensampel byghan gokki: 'gwyn gwyn' a dheuth ha bos 'gwin gwynn' – ny vedha devnydhis an lytherenn 'i' yn Kernewek Unys.. Kernewek Kemmyn a veu degemmerys gans Kesva an Taves Kernewek (ha rann vrassa an bys kernewegor) mis-Gortheren 1987.

Ny welis skila rag lytherennans arall (dres oll mar nyns o gwell) mes y teuth warnan an FSS, haval orth KK yn lies gwedh. Daswel an FSS (nyns o perfydh dell heveli) a dhegemmeras an -gh- yn kres geryow; ytho 'myrgh, myrghes' a dheuth ha bos 'myrgh, myrghes' kepar hag yn KK.

Ynwedh an dyffrans ynter -el

(lostelvenn hanow gwann) hag -ell (losteleven rag toul) a veu gwrys kepar hag yn KK.

Mes yn fordh worth ny veu gwrys an keth tra gans -en/-enn hag a via an brassa gwellheans yn FSS. Ytho ni a wel, yn ensampel, an patronyow ma:

FSS	KK
arbennek	arbennik
arbeniger	arbenniger
folen	folellenn
folennow	folellennow
folennik	folellennik
folenigow	folellennigow
perghen	perghenn
perghennow	perghennow
perghennek	perghennek
perghenogyon	perghennogyon
perghenegi	perghennegi
perghenna	perghenna

Piw a yll, po a vynn, displegya hemma dhe'n re usi ow tyski an yeth?

Neppyth moy nag o res chanjya yn FSS o an niver pur vyghan a eryow diworth Sowsnek (ha dre Latin) skrifys gans si- yn KK mes gans ci-/cy- yn FSS. Dell amontyav yma hwegh anedha hepken: sider, sigar, sigarik, sinema, sita ha sivil; nyns eus edhomm a c- yn KK nag yn FSS; gokki via.

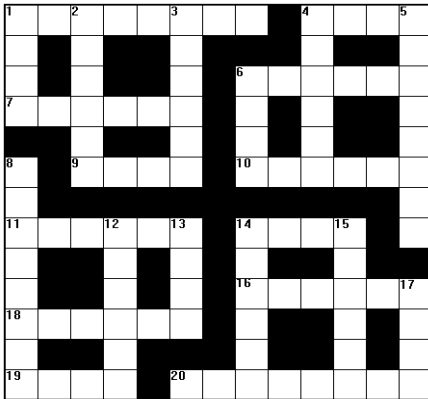
Ha wor'tiwedh kyn feu gorrys an lytherenn -i- yn KK hag yn FSS, ny veu hwath devnydhis an lytherenn -z- kynth yw aswonnys yn kler an leow may ma [z] an son. Y'n Gerlyver Meur an leow ma yw diskwedhys yn fonetegow yn moy es 5,000 le, kyn nag yns skrifys yn lytherennans – neppyth dhe brederi martesen ha moy dhe leverel.

Koloven Bersonel

Gorhemmynnadow a'n gwella dhe bub redyer An Gannas rag Nadelik ha'n Vlydhen Nowydh 2017 dhiworthyn ni oll. Ni a wayt may fo blydhen sewen rag an yeth.

Jori & Beth Ansell ha teylu.

Krowseryow gans Ray Edwards

a-dreus:

1. An mis ma (8)
4. Heb hwans oberi (4)
6. Rewler (6)
7. Onan le es 17 war-nans (6)
9. Tre vras (4)
10. Frutys (6)
11. Nyns yw gwakhe (6)
14. Fordh (4)
16. Gorra yn nans (6)
18. Rekna (6)
19. Den pur vras (4)
20. Yn-dann gel (8)

war-nans:

1. Boes gwrys gans leth (4)
2. Mus (6)
3. *Diskwedhes*: 3a person (6)
4. Perthi own (6)
5. Agan yeth ni (8)
6. Gorra yn linenn (4)
8. Kuv, hardh (8)
12. *Dhe riny'm beus* (BM 590) (6)
13. Gul kompes (4)
14. *Hwilas*, 1a person (6)
15. Golow (6)
17. Diwweyth naw (4)

Gorthybow dhe'n krowseryow mis-Du:

a-dreus:

- 1 kig 2 mis-Du 4 fel 6 penneglos 11 eus
12 gow 15 woer 16 maw 17 tren 18 nil
20 moy 23 kemmyskys 25 eth
26 trist 27 dri

war-nans:

- 1 kuv 3 sley 5 lel 6 predennek 7 nes
8 log 9 skwardya 10 Lowen 13 benyn 14
tas 19 Lim 20 mik 21 pysi 22 tre 24 Tri

argemmynn:

Radyo an Gernewegva

Radyo an Gernewegva yw towlenn radyo yn Kernewek pub seythun; restrys yw gans **Matthi Clarke** ha dell leverir yth yw an gwella ilow ha kows y'gan taves kernewek. Y hyllir goslowes orth:

www.anradyo.com

Lyther a Alban
a-dhiworth Yowann Byghan
(agan kesskrifer arbennik albanek)

Henwyn-tyller an Hebrides:
2. An Hebrides Pell

Yn henwyn-tyller an Hebrides Pell ('Outer Hebrides' yn Sowsnek) yma lies hanow gans an lostelvenn -ay, ow styrya ynys yn Norgaghek Koth. Berneray (skrifys Beàrnaraigh yn Gàidhlig) a styr Ynys Björn. Eriskay yw Ynys Erik, ha Grimsay yw Ynys Grim. Yma Scalpay arall (yma Scalpay yn mysk an Hebrides Ogas ynwedh, ha Scalpay y'n Hebrides Pell yw henwys yn-tien Sgalpaigh na Hearadh, po Scalpay of Harris), ha'n styr yw arta Ynys an Kregyn Sen Jamys. Barra po Barraigh o kyns Barrøy, henn yw Ynys Finbar. Vatersay (skrifys Bhatarsaigh yn Gàidhlig) yw yn sempel Ynys an Dowr.

**An Ynsyow
Pella
kampeollys
y'n erthygel
ma (yn du)**

Kepar hag y'n Hebrides Ogas, lies hanow yw pur goth, aga gwreydh kyns-istorek martesen. Y'ga mysk yw Lewis ha Harris, hag yw yn gwiryonedh unn ynys, yn despit dhe'n dhew hanow. Lewis (Leòdhas yn Gàidhlig, leveryas lyo-as) yw henwys Limnu gans Ptolemy,

ow styrya martesen gwern po keunek, mes re a dyb devedhyans an hanow dhe vos Ljodhús yn Norgaghek Koth, ow styrya 'chi an gan.' Rag Harris (Na Hearadh yn Gàidhlig), Ptolemy a skrif Adu, mes an ger Norgaghek Koth héradh a styr 'ranndir menystrek', ha Gàidhlig na h-ardaibh (an ardhaw) yw gwreydhenn bossybyl arall. Brassa niver an dus yn Leòdhas hag yn Na Hearadh a gows Gàidhlig. I a woer tamm Sowsnek, heb mar, mes aga us yw klappya Gàidhlig ha dydhweyth ha nosweyth. Yn Steòrnabhagh (Stornoway), an brassa tre yn Leòdhas, koynet yw klewes Sowsnek vyth oll.

Benbecula yw martesen Peighinn nam Fadhla, henn yw 'tir-dhiner an rsysow', mes skrifys yw yn Gàidhlig arnowydh Beinn (Penn po Menydh) nam Fadhla, kynth yw an tir platt avel krampoethenn. (My a diras yn jynn-ebron byghan yn Benbecula nans yw nebes blydhynyow, hag, ow nessa dhe'n hyns-tira, ny yllys vy dismygi dyffrans vyth ynter an mor ha'n tir platt ha gwernek.)

ow nija dhe'n ynys

Ha Leòdhas ha Na Hearadh unn ynys gans dew hanow, Uist yw diw ynys gans unn hanow. Uist Kledh (Uibhist a Tuath yn Gàidhlig) yw ynys wyls, karnek ha pur deg gans gwydh pals, mes Uist a'n Dyghow (Uibhist a Deas) yw hwath platta ha moy gwernek ages Benbecula, na nyns eus gwydhenn vyth oll ena. Nyns yw sertain devedhyans an hanow Uist. An doronydh Munro a skrifas Ywst yn 1549, ha re a dyb bos gwreydhenn an hanow martesen an ger sowsnek west.

Yth yw an Hebrides, po na Innse Gall, ynysek aswonnys ha meurgerys fest yn ta dres oll an bys. Ni a wra agan omrekna pur feusik bos trigys yn tyller mar deg, mar dhidheurek ha mar gowethek. Ha, heb mar, yth yw agan ynys vunys ni, Ynys Seil, an t-Eilean Saoileach, an gwella ynys oll yn na Innse Gall.

po devedhyans war vor

diworth an pennskriker:
Nadelik Lowen 2016 ha
Blydhen Nowydh Da yn 2017!

Lyther

Diworth Wella Morris:

Piw on ni?

Ni a gollas chons agan kenedhel dhe vos ranndir an Unyans Europek.

Nyns on ni, dell hevel, kenedhel y'n Ruvaneth Unys. Piwypynag a gews a-dro dhe Bow Sows, Alban, Kembra, Kernow hag Iwerdhon Gledh? Yw henna possybyl hwath?

A yllyn ni dervyn an ranndir Pows Sows Soth-West dhe vos dashenwys Breten Soth-West, An Soth-West, po Kernow ha Pow Sows Soth-West?

An bastell-vro brofys, Bideford, Porthbud ha Lannstefan hi hanow, a sin ni dhe vos pell dhiworth agan towl. Ha mar talleth omdhidakla an Ruvaneth Unys? A allsen ni ombrofya bos kenedhel yn Kembra anserghek?

Oll a'n gwella, Wella Morris

Mernans yn Kylgh hwedhel gans Jowann Richards

Chaptra Peswar

Gorthugher brav, toemm o, ha koen dybrys gans an bagas byghan ogas dhe'n kylgh brassa. Seuladhydh an howl re sedhsa, hag yth esa Dr. Pearse ha'y wreg a'ga esedh a-ves dhe'n tyllda-ober gans an peswar studhyer, ha keskows yn kever an hwel a dheu. Ev a dhiskwedhas gans y vys linenn o delinys war vappa an tyller mayth esa'n eglos ha'n fosow.

'Res vydh dhyn ni kleudhya omma dhe omma, yn kynsa, dell grysav',

yn-medh ev. ‘Y’n fordh na, martesen ni a yll diskudha downder enep a’n dalleth, ha leow mayth esa kleudhyans a-berth y’n gothenn.’

‘Dell hevel dhymm, henn yw meur a ober,’ a leveris Sharon Mitchell. ‘A ny allsen ni kleudhya niver a dell, a vydh nebes metrow a-les? A ny via henna fordh well?’

‘Nansi, Sharon. Henn a allsa bos unn fordh, heb mar, yn nebes kasow erell,’ a akordyas an hendhyskonydh, ‘mes y’n kas ma, yma niver a skilyys rag favera an kleudh hirra.’

Ena, yth esa keskows hir a-dro dhe’n les ha dhe’n anles a’n dhiw fordh. Wor’tiwedh, spavenn verr a goedhas, hag y’n hanter golow Jane a welas Simon ow mires orti. Hi a vinhwarthas. Yth esa konvedhes ynter an dhew ma; ev a sevis abrans nebes, ha hi a benn-droppyas, dell heveli ogas dre happ, mes Simon a’s gwelas. Ogas heb an re erell owth attendya, an dhew eth mes a wel y’n tewlder, ha’n bagas byghan a nesas an eyl dh’y gila, ow keskewsel hwath bywek.

Y’n tewlder dres golow an lugarn gass, Jane ha Simon a dreylyas troha’n kylghyow, leuv yn leuv, ow kerdhes yn lent hag yn war, rag bos enep an dor garow ha digompes dre fynni ha pilyow gwrys oll a-dredro gans godhes pals. Bys pan dhallathas aga dewlagas desedha dhe’n tewlder, ny yllens i gweles travyth mes furv dhu an magoryow a-dheragdha.

Lemmyn, i a ylli gweles golowys Tregannis ow terlenti yn mysk an gwydh war an vre dhe’n dyghow. Y’n pellder, kowann a grias unnweyth, diwweyth, ha mos dhe-ves war eskelli

dison. Hag i ow tremena dres an kylgh nessa, ha kerdhes a-bervedh y’n eglos hy honan, an ayrgylgh eth ha bos hwath moy kosel, ogas sans, ha Jane a grenas a-dhesempis, heb aswonn prag.

‘Martesen ny dhegoedh dhyn ni bos omma,’ a hwystras hi.

‘Flows!’ yn-medh Simon, hag ow korra y vregh a-dro dhedhi, ev a dennas an voves trohag ev. Hi a ammas dhodho.

Ena i a welas an korf.

* * * * *

Konstabel Daniel Tregloan re bia gans y Serjont dres an brassa rann a’n nos dhe’n kylghyow, le may fiens gelwys gans Andrew Pearse ogas ha hanter-nos. I re wrussa dannvon warlergh an hwitherer, ha’n medhek, hag ena skeusennyas a’n kreslu.

An medhek a leveris bos termyn an mernans ogas ha hanter wosa deg. Nyns o skila an mernans aswonnyys hwath, heb mar, mes yth esa ken da dhe dhesevos drog-ober; terrys o krogen penn an den. Nyns esa kaletter vyth ow tetermya piw o an den marow, rag y vos aswonnyys yn ta yn Tregannis, hag yn hwir ev o aswonnyys yn ta dhe Pearse y honan; an den marow o Edward Collett.

An hwitherer eth dhe weles Ann Collett, y hwoer, hag yth esa gwithyades hwath gensi lemmyn, ow pareusi hanafow a de ha gortos gensi kyns dos hwoer arall.

Lemmyn, yth esa gwithyas gesys y’n eglos terrys, an korf re bia degys dhe-ves, ha’n hwitherer o hwath y’n kamp hendhyskoniethel gans Andrew Pearse ha Peter Fry, neb re wrug dos diworth chi an tiek.

Serjont Bill Matthews ha'y gonstabel re dhehwelsa dhe gresenn an withysi-gres, ha gansa an dhew studhyer neb a dhiskudhas an korf. Res o dhedha govynn orth aga dew rag kavoes derivadow mar leun dell ylli bos kyns kovath a dhallathas kamma po gwannhe.

Yn kynsa, i a dhros Jane Morrow dhe soedhva wag, ri dhedhi hanaf a goffi krev ha hweg, ha hwilas gul dhedhi omjersya. Gwithyades a esedhas rybdhi - mowes ogas dh'y oes hy honan.

'Lemmy'n, Mestresik Morrow,' a dhallathas Serjont Matthews. 'Ty re wodhevis prevyans drog, pur dhrog, ha ny vynnav gul dhis gortos omma pell. Mes yma niver a wovynnnow dhe worra, dell wodhes, ha my a vydh mar snell dell allav.'

Jane Morrow a vinhwarthas yn hwann. 'My a worr konvedhes, serjont,' yn-medh hi. 'Pandr'a vynnta godhvos?'

'Pur dha,' a leveris an serjont. 'Wel, my a vynn orthis leverel dhyn ni an pyth a wrug hwarvos, ha ty ow mos dhe'n klos y'n kylghyow.'

'Nyns eus meur dhe leverel, serjont, dell grysav. Simon ha my - Simon Weeks yw henna, yth esen ow kerdhes y'n park, ha ni eth troha'n kylghyow.'

'Prag? Prag troha'n kylghyow, my a vynn leverel?'

'Wel, henn a heveli bos fordh apert. Ni re dheuth omma - ena, henn yw, ni re dheuth ena rag an kleudhyans, ha'n tyller yw pur dhe les, heb mar.'

'My a wel. P'eur o henna?'

'Nyns ov vy sur, lemmy'n. Wel, ni re bia ow keskewsel gans an re erell - Andrew, Meg ha'n studhyoryon erell, henn yw - bys pan goedhas tewlder. An

keskows eth ha bos nebes annius, dhe'm brys vy, ha ni a asas an bagas. My a dhesev - martesen hanter wosa deg.'

'Meur ras. Gwra pesya, mar pleg.'

'Wel, ni a gerdhas troha'n kylghyow, hag ena a-berth ynna, ha dhe'n eglos hy honan. Nebes koynt o an le, serjont, y'n tewlder, ha res yw dhymm avowa na vynnen vy gortos ena. Ny wonn prag; travyth mes sians, martesen.'

'Martesen. Ke yn-rag.'

'My a leveris dhe Simon na vynnyn vy bos ena, hag ev a leveris ow bos gokki, po neppyth a'n par na. Ena, my a welas an an korf.' Hi a grenas.

An withyades a omdreylyas troha hi. 'Hanaf arall a goffi, Jane?' a wovynnas hi, yn kosel.

'Na vynnav, meur ras.'

'Lemmy'n, Mestresik Morrow,' a leveris an serjont. 'A welsys ta neppyth moy? Neb movyans, nebonan yn ogas?'

'Na welis. Ny welis vy travyth.' Hi a hevelis nebes ankombrys. 'Ty a wel, Serjont, my a dhegeas ow dewlagas. An dra ogh! Oll an dra o mar euthyk!'

'My a gonvedh.'

Konstabel Tregloan a basas yn kosel. An serjont a omdreylyas trohag ev. Pan basas Dan Tregloan kepar ha henna, arwoedh o, yn fenowgh, bos dhodho govynn. Hag yn fenowgh, govynnnow Dan o dhe les.

'Wel, Dan?' yn-medh an serjont.

'Ny welsys travyth, Mestresik Morrow,' a leveris an konstabel. 'Mes a glewsys ta neppyth, martesen?'

Jane Morrow a hedhis, pols byghan. 'Klewes?' a dhasleveris hi, kepar dell o tybyans nowydh dhedhi. 'Wel, lemmy'n

ha ty ow kampoella an mater, dhe wir, my a grys my dhe glewes neppyth.’

‘Pyth?’

‘Wel, nyns yw es leverel. Neb eghenn a son skwardya, martesen. Nyns ov vy sur.’

‘Skwardya pann?’

‘My a grys yndella.’

‘Meur ras, Mestresik Morrow. Lemmyn, ke, mar pleg, gans an withyades, ha hi a wra pareusi derivadow berr rag ty dhe skrifa dha hanow warnodho.’

Ha Jane Morrow gyllys, an serjont a omdreylyas dh’y gonstabel. ‘Wel, Dan,’ yn-medh ev, ‘nyns ov vy sur yn kever an venyn yowynk na. Yma meur a sians yn hy gnas, a nyns eus? Nebes tybyanse, martesen?’

‘Martesen,’ a leveris Dan Tregloan. Nyns o ev den tavosek.

Gorsedh Kernow 2016 Areth an Bardh Meur

Gwithyn Kernow Kowal!

Otta ni lemmyn dhe Lannaghevrann, le istorek ha le pur wiw rag solempnita Gorsedh Kernow¹. Res yw dhyn leverel meur ras dhe David Lambrick, Kaderyer Konsel Pluw Lannaghevrann ha dhe dus

an bluw a’ga dynnergh mar vryntin. Ynwedh ni a wor grassow bras dhe’n Kessedhek Ordena Leel ha’ga ober kales yn unn bareusi solempnita an Orsedh ha pub hwarvos oll an Esedhvos. Meur ras bras.

Da yw genev avel Bardh Meur a’gas dynnerghi oll, gwestoryon, kanasow Kembra ha Breten Vyghan ha’n dus oll a-dro dhe’n kylgh ma, dh’agan Orsedh Kernow omma hedhyw.

Homm yw an bluw a syns an spyrys Kernow. Dhyworth an bluw ma, nans yw pypm kansvledhen, Mighal Joseph an Gov a hembraonkas lu Kernewek dhe Loundres yn unn grodhvolas erbynn distruians a’gan fordh bewnans. Dres an kansbledhynnyow wosa henna tus a Gernow a besyas afydhya agan ertach ha honanieth.

Spyrys Mighal Joseph ha Lannaghevrann yw gwelys y’gan sewena gans aswonvos an Yeth Kernewek, agan savla Kenedhlek Minoryta hag Ambos Digressennans Konsel Kernow. Mes an prys re dheuth lemmyn rag kaskyrghes dhe witha kowal agan tir.

Y’n kynnyav a dheu, Desedhek an Oryon a wra deklarya aga frofyansow rag oryon pastel vro nowydh hag y fydh dhodho furvel nowydh rag niver a dus yn pub pastel vro. Nyns eus dewisys lowr yn Kernow rag hwegh Esel an Senedh ha martesen y fydh komendyans dhe worra rannow a Gernow war-barth gans pastellow bro Dewnens². Henna a via terosa bras rag demokratieth, ertach, gonisogeth ha’gan honanieth kenedhlek.

¹ govynn: prag na dhiskwedh arwoedh an Orsedh an or kernewek a’n gogleth?

² Dell wodhon yn ta, profyans an Desedhek re beu gwrys lemmyn

Orth keskussulyans an Orsedh de ni a dhyskas meur a-dro dhe hwedhel an amal Kernow ha'n kas dhe witha Kernow kowal. Dres an osow kres an vyghterneth goth ha keltek a Gernow a veu gwithys hag aswonys ha hi ow tos ha bos yurleth y'n kynsa le hag ena duketh, gans hy horf lagha hy honan. An korf lagha ma o delenwelys gans Senedh an Stenoryon hag ytho yn effeyth, Kernow a's teva hy governans hy honan.

Kynth yw an Dhuketh Kernow arnowydh dyghtys kepar ha negys privedh, hwath yma elvennow korflaghel hag a wra Kernow diblans glan dhyworth Dukethow erel y'n Ruvaneth Unys. Aswonvos Kernow avel le diberth yw rann bosek a'gan istori politek hag ertach gonisogethek. Dhe worra rannow a Gernow war-barth gans Dewnens rag porpos a Bastellow vro Senedhek a via nagh sevir agan istori.

Pastellow bro treus-amal a vydh nagh euthyk a'gan demokratieth arnowydh. Ambos Digressennans Konsel Kernow a vydh pur gales dh'y gowlwul mar kwra nebes Eseli an Senedh kanasedhi ynwedh rannow a Bow Sows. Fatel yn kever agan yeth kernewek ha gonisogeth arnowydh a Gernow? Skoodhyans dhyworth nebes Eseli an Senedh lemmyn yw strothys ha ny grysav y hwren ni kavos skoodhyans vyth dhyworth Eseli an Senedh usi ow kanasedhi Dewnens. Gorsedh Kernow a elow war an Governans Loundres ha'n Desedhek an Oryon dhe witha Kernow kowal!

Lannahevran 3a mis Gwynngala 2016

(Dannvenys gans Delia Brotherton soedhek wask an Orsedh)

**Moredh Yowynk
gans John Prowse**

Bardhonek nebes koynt, skrifys ganso pan o yowynk ha treyls dhe Gernewek a-gynsow

Ty a wra arhwilas keskowsow kepar ha prynt-nowodhow.
Kemmynn dha gowetha a vydh olowmeusi war lienyow moes plos.
Dha dhillas a wra kasa dha gorf. Igeri fenestri a wra gasa dhe entra an ayr yeyn ha gwlygh.
Kows a'th kowetha a wra dos ha bos fest didhan ha lymm, yn maner anporthadow.
Howlwolow yn stevellow gwag a wra klavhe dha golonn. Ty a wra dos ha bos war a'n drog yn taklow kemmynn.
Lymma a vydh dha dhyns y'th hanow, dell hevel.
Gwedrow-mires a wra ladra dha dekter. Ty a wra redya mollothow yn le minhwarthow. Dha ewnter rych, Lust y hanow, a wra dha gonfortya, mes ty a wra y villiga.
Korfow yonkers a vydh gwriansow kasadow: ewines a gankres aga diwleuv; lagasow a hwesker aga dewlagas.
Seulabrys, yth yw goskeusek an grisyyow...

**argemmynn:
Gwerthji Kernewek**

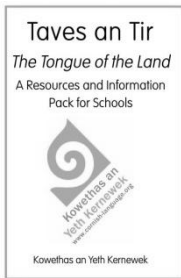
Keskewsel, 24 Plen an Varghas, Ryskammel, PL32 ☎ 01840 211725 (dyghtyer **Jerri Jeffries**).

www.keskewsel.com

derivas wask a'n Kowethas Fardell Adhyskans

Kowethas an Yeth Kernewek re dhellos fardell nowydh a asnodhow ha kedhlow rag skolyow kynradh/eylradh a-dro dhe Gernewek, istori ha henwyn-tyller. Selys yw war ober bodhogyon an ragdres Taves an Tir, £7 dh'y brena mes heb kost dhe skolyow.

Y'n fardell yma lavarow elevennek yn Kernewek, kanow ha donsyow ha moy. Ynwedh yma geryow balweyth yw aswonny hwath yn Kernow ha dres an bys: hwel, bal, kibbell rag ensampel.

kudhlenn
an fardell

Y hyllir prena an fardell diworth gwiasva an Kowethas:

<http://www.cornish-language.org/Cornish-language-books.html>

Poken diworth Kowsva, Krestiryow, Poll, TR15 3FD, igor dy'Lun, Mergher, Gwener ha Sadorn 10 eur dhe 13 eur.

Y hyllir kavoes an nownsegves lyther-nowodhow dhiworth ragdres Taves an Tir omma:

<http://us9.campaign-archive2.com/?u=add2f8c8a90b762a3b8b60797&iid=a3b3819c92&e=2f2d57f80d>

Rag kestava orth an ragdres dannvenewgh e-bost mar pleg dhe:

tavesantir@gmail.com.

Ragdres Gwendron

An Ragdres Gwendron a veu lonchys seulabrys mes an ober a bes!

Ytho orth Tavern an Steren, Porthkellys yth esa lonch sodhek Ragdres Gwendron gans Dee Harris, Sodhoges Skodhyans rag Kowethas an Yeth Kernewek ha trigys y'n wig.

Hi a styryas dhe bubhuni bos an ragdres yntanus ma dallethys seulabrys gans kevres dyski orth Skol Halwynn. Yn despit bos fogys war Borthkellys yma an ragdres ma rag oll 'an wlaskor a Wendron.'

A-rag kemysk a dus Matthi ha Jakki a dhallathas an performyans.

Jakki gans Matthi a wrug sett pur dha rag dalleth. I a warias tonyw kernewek, heb geryow, hag y'ga mysk; Hevva Tewyn Pleustri, Dons Furri, Torva Boskaswal ha Plethen Lulynn dyworth Kernow hag ynwedh Logh Lomond ha'n Gan Skath Enys Sky.

Wosa powes hag eva onan aral a'n ciders marthys dhe wertha yn gool cider orth An Steren, yth esa hwedhlow a-dro an ranndir. Yn kynsa neppyth berr a-dro dhe'n kowr Bothlester. Prag? wel y woos o an reson rag Dowr Konor bos dashenwys *The Red River* (heb mar hemm o Dowr Rudh neb prys yn termyn eus o passyes) hag an rudh yn Resrudh hag ynwedh rag an hanow *Prazeruth* y'n bluw Wendron. Ple'ma Praserudh? Nyns esa den vyth, sowsneger po kerneweger a

allas leverel!

Nessa y teuth hwedhel a hwor ha broder – Sen Ia ha Sen Uni. Pyth yw hemma dhe wul gans Pluw Wendron? Ogas dhe Wig yma *Merthereuny* – ye heb mar Mertheruni. An dreveglos yw *Wendron* yn Sowsnek hag Egloswendron yn Kernewek – mes honn o Eglosia.

Ha'n teyr Gwenna? Onan o Bretonek ha diw o Kembrek ha Sens Uni hag Ia o iwerdhonek. Sen Uni a assayas styrya dhe Arlodh Karnbre a-dro dhe'n Drynsys gans teyr garr Manow. Ass yw henna gwians Keltek. Rag henna ni a dhiskwedhas an baneryow keltek ma.

Wosa ni dhe eva onan an ciders marthys dhe wertha yn gool cider orth An Steren. Matthi ha Jakki a wrug aga nessa sett, an prys ma gans geryow! Kanow o Bre Gammbronn, Lamorna, hag oll an kanow meur gerys genen ni.

Wel, hemm yw lowr lemmyn, prys rag eva banna cider!

Oll an gwella, **Pol Hodge**

Moredh Yowynk gans John Prowse

Bardhonek nebes koynt, skrifys ganso pan o yowynk ha treyls dhe Gernewek a-gynsow

Ty a wra arhwilas keskowsow kepar ha prynt-nowodhow.

Kemmynn dha gowetha a vydh olowmeusi war lienyow moes plos.

Dha dhillas a wra kasa dha gorf. Igeri fenestri a wra gasa dhe entra an ayr yeyn ha gwlygh.

Kows a'th kowetha a wra dos ha bos fest didhan ha lymm, yn maner anporthadow.

Howlwolow yn stevellow gwag a wra klavhe dha golonn. Ty a wra dos ha bos war a'n drog yn taklow kemmynn. Lymma a vydh dha dhyns y'th hanow, dell hevel.

Gwedrow-mires a wra ladra dha deker. Ty a wra redya mollothow yn le minhwarthow. Dha ewnter rych, Lust y hanow, a wra dha gonfortya, mes ty a wra y villiga.

Korfow yonkers a vydh gwriansow kasadow: ewines a gankres aga diwleuv; lagasow a hwesker aga dewlagas.

Seulabrys, yth yw goskeusek an grisowyow...

Servis Eglos dydhyas avisys

An Revrond Chenon Jane Kneebone a dhannvon kedhlow a-dro dhe servisyow a dheu:

1^a mis Kevardhu Chapel Pons Resulyen, Servis Nadelik, 3 eur;

an 18^{ves} a vis-Kevardhu, Eglos Vethodek Sen Iv, **2 eur 30** (a-varra ages usadow);

8^{ves} mis Genver 2017 Eglos an Bluw Lanestyli Servis Stoel, 3 eur.

Pella derivadow a-dhiworth:

Rev Chenon Jane Kneebone

☎ 01637 873135

☎ 07966 703924

janekneebone@gmail.com

An Nowodhow

Nowodhow berr yn Kernewek yw dyllys gans Radyo Kernow dhe 5 eur dy'Sul. Geryow an dowlenn a yll bos redys diworth gwasva an

Kowethas:

www.cornish-langauge.org

Nawbedrek

E	A	N
L	P	O
E	V	N

A yll'ta dismygi an ger a naw lytherenn? Py lies ger a voy es teyr lytherenn a yll'ta kavoes. Res yw devnydhya an lytherenn yn kres an pedrek yn pub.

gorthyp mis –Du: tesnogeth

Gwerthji Kernewek

Keskewsel, 24 Plen an Varghas, Ryskammel, PL32 01840 211725 (dyghtyer Jerri Jeffries).

www.keskewsel.com

An Gannas 2016

Protestoryon

Dhe'n 30^{ens} a vis Hedra prostestoryon erbynn *Devonwall* (**Dewnow?** – Dewnens ha Kernow, po **Kernens?** Kernow ha Dewnens) a omguntellas dhe Bons Polson (skeusenn diworth Mebyon Kernow)

Res porres vydh pesya agan krodhvol dre dhannvon dhe: [chris.skidmore.mp@parliament.u](mailto:chris.skidmore.mp@parliament.uk)

An Gannas 2016

An Gannas yw dyllys pub mis gans Kowethas an Yeth Kernewek. An Skrifennyas yw Tim Hambly, 12 Stret an Duk, Lannstefan Wartha, Kernow, PL15 8HD ☎ 01566 773716:

skrifennyas@btinternet.com

Pennskrifur An Gannas yw Graham Sandercock hag yw lowen degemmeres erthyglow ha skeusennow dhe vos dyllys:

grahamsandercock@blueyonder.c